

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIE POLITICĂ

DIRECTOR: C. G. DISSESCU

PRIM-REDACTOR: V. ATHANASOVICI

Redactori: PAUL NEGULESCU, DEMETRU NEGULESCU, ALEX. CERBAN G. MEITANI G. G. DANIELOPOLU
G. C. CRISTESCU, SILIU RĂDULESCU

ZIARUL APARE
JOIA ȘI DUMINECĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: STRADA PARIS, 20

REDACTOR-ADMINISTRATOR
B. P. RĂDULESCU

ABONAMENTELE

se fac pe an și pe jumătate de an
la 1 Ianuarie și 1 Iulie
Dela 1 Iulie până la 1 Sept. ziarul nu apare

GRIGORE G. PĂUCESCU
FONDATOR-PROPRIETAR

Un număr: 50 bani
Un număr vechin 1 leu

COSTUL ABONAMENTULUI

Pe an, 40 lei; pe jumătate an, 20 lei
Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă timbrul postal

Cu acest număr, *Dreptul* intră în vacanță până la 1 Septembrie.

S U M A R

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ. — *Inalta Curte de casație și justiție, secțiunea I*: I. Câmpineanu Cântemir și alții cu Ministerul de Domenii și Casa Bisericei.

Curtea de apel din Iași, secțiunea II: Gheorghe Popescu cu Lupu Kostaki.

Tribunalul județului Roman: Ion M. Rusu și altu cu Gh. Poruschi. Observațiune de S. R.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIUNE ȘI JUSTIȚIE

SECȚIUNEA I

Audiența dela 24 Febraarie 1914

Președînța d-lui C. R. Manolescu, președinte

I. Câmpineanu Cântemir și alții cu Ministerul de Domenii și Casa Bisericei

TESTAMENT. — AUTENTIFICARE LA DOMICILIUL TESTATORULUI. — FORMALITĂȚI DE ÎNDEPLINIT. — ART. 19 ȘI 33 L. AUTENT. ACELOR.
TESTAMENT. — AUTENTIFICARE. — PROCES-VERBAL. — MENȚIONI CERUTE DE LEGE.

TESTAMENT. — AUTENTIFICARE. — CONSIMȚIMÂNTUL PĂRȚEI. — CONVINGEREA JUDECĂTORULUI.

TESTAMENT. — AUTENTIFICARE LA DOMICILIUL TESTATORULUI. — DELEGAȚIE. — DREPTUL TESTATORULUI DE A ȘI SCHIMBA VOINTA PÂNĂ ÎN ULTIMUL MOMENT.

TESTAMENT. — AUTENTIFICARE. — CONSIMȚIMÂNTUL TESTATORULUI. — CONSTATARE FĂCUTĂ DE JUDECĂTOR.

TESTAMENT. — AUTENTIFICARE. — SCRITORUL ACTULUI — TESTATOR CU ȘTIINȚĂ DE CARTE. — ART. 16 L. AUTENT. ACTELOR.

1° Din combinațiunea dispozițiilor art. 19 și 33 din legea autentificării actelor, rezultă că ceea ce se cere imperios, sub pedeapsă de nulitate, a fi îndeplinit la domiciliul testatorului bol-

nav, sunt numai formalitățile esențiale ce se îndeplinesc cu ocazia autentificării, cum sunt: constatarea cazului de boală, citirea actului în fața și auzul părții, semnarea în fața judecătorului, etc., iar actul în sine, procesul-verbal de autentificare în care se face toate aceste constatări, poate fi încheiat ori la tribunal ori la domiciliul părții unde s'a instrumentat,

2° Nici un text de lege nu cere ca procesul-verbal de autentificare să prevadă expres că a fost încheiat în localul tribunalului; odată ce el poartă stampila autorității care a înregistrat cererea de autentificare, mențiunea localității de reședință și semnătura judecătorului, prezumpția este că actul s'a făcut în localul acelei autorități.

3° Ceea ce impune legea judecătorului care autentifică este luarea consimțământului. În această operațiune și numai pentru propria sa convingere, judecătorul poate să ia științi pe orice cale spre a fi sigur că consimțământul ce primește este dat din libera voință și că partea este conștientă de actul ce face. Aceste mijloace pornite din propria inițiativă a judecătorului și dictate ca măsură de prudență, nu interesează validitatea actului, căci nu sunt cerute de lege.

Prin urmare, din acest punct de vedere, părerea medicilor, sub orice formă ar fi luată, ea putând chiar lipsi, nu poate forma în nici un caz un motiv de nulitate a procesului-verbal de autentificare.

4° Delegația de autentificare la domiciliu fiind dată judecătorului, nu în vederea actului, ci în vederea cazului de boală constatată, partea nu este ținută să prezinte tribunalului însuș actul odată cu cererea de delegare, căci chiar dacă s'a alăturat actul, partea fiind liberă până în ultimul moment a 'și schimba voința, nimic nu o împiedică să prezinte judecătorului un alt act refăcut în sensul ultimei voințe.

Prin urmare, judecătorul delegat a instrumentat la domiciliul testatorului, poate, fără a depăși delegația dată, să autentifice nu testamentul, alăturat la cererea către tribunal, ci acel modificat în sensul voinței sale din urmă.

5° Constatarea făcută de judecător în procesul-verbal de autentificare, că a luat consimțământul testatorului, este suficientă, întrucât nici un text de lege nu pretinde judecătorului să arate și modul cum a luat acest consimțământ.

6° Prezența scriitorului actului nefiind cerută decât în cazul când persoanele ce au cerut autentificarea nu știu carte, urmează că cu drept cuvânt instanța de fond a putut decide că nu eră vorba de prezența unui asemenea scriitor la autentificare, din moment ce contată că testatorul avea știință de carte.

No. 116. — Respinse recursurile făcute de I. Câmpineanu Cantemir și alții, contra deciziei No. 114 din 1912, a Curței de apel din Iași, secția I, în proces cu Ministerul de Domenii și alți.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier N. Procopescu.

S'au ascultat: pentru recurenți, d-nii avocați M. Antonescu, în desvultarea primelor 4 motive și M. Cantacuzino, în desvultarea ultimelor motive; d-l avocat D. Dobrescu, din partea Ministerului de Domenii, și d-l Minculescu, din partea Casei Bisericești, iniimați, în combatere.

Curtea, deliberând,

Asupra primului motiv de casare:

1) Omisiune esențială și nemotivare.

«Am cerut nulitatea testamentului pe motivul că Alexandrina Răsnoveanu, din cauza maladiei de care suferea, era atinsă de alterarea facultăților sale intelectuale, așa de grav încât nu putea să aibă voință pentru a face acest testament. Curtea constată că la 23 Noiembrie 1906, când testatoarea fost lovită de atacuri de hemiplegie, inteligența sa este complect abolită, însă aceeaș Curte judecă, după părerea judecătorului Stan, care a făcut autentificarea, întărită cu constatările doctorilor Apostolide și Pșepelinski, că n'au făcut examenul corporal amănunțit și nici s'au ocupat de arteroscleroză, nici asupra declarațiunei d-rului Eurici, că arteroscleroza de care suferea defuncta, prin legătura ce are cu hemoragia cerebrală, făcea mai puțin posibilă și mai dificilă remisiunea, nici asupra depozițiunei martorei Roza Gelner, care constituiau probe pertinente invocate de noi, pentru a dovedi că defuncta n'a putut avea voință de a face un testament».

Având în vedere că recurenții, în calitate de moștenitori de sânge ai defunctei Alexandrina Răsnoveanu, au intentat acțiune pentru anularea testamentului acesteia, autentificat de tribunalul Neamț, prin delegație la domiciliu, sub No. 256 din 11 Aprilie 1907; că, în susținerea acestei acțiuni au invocat ca motive de anulare: 1) că, testatoarea în epoca confecționării actului nu era în stare să dea un consimțământ valabil fiind lovită cu șase luni mai înainte de un atac de hemiplegie dreaptă, care îi paralizase jumătate din corp și o făcuse afazică; 2) rezoluția judecătorului delegat pentru autentificare pusă pe petiția prin care se cerea autentificarea nu a fost contrasemnată de greșier; 3) procesul-verbal de autentificare nu s'a încheiat la domiciliul testatoarei; 4) judecătorul delegat cu autentificarea nu avea cădere să numească medici experți și în nici un caz să le ia părerea, fără a i supune jurământului; 5) că, s'a autentificat un alt testament decât cel pentru care se delegase judecătorul; 6) că, judecătorul nu a constatat, în procesul-verbal de autentificare, modul în care a luat consimțământul testatoarei care era afazică și agrafică; și 7) că, testatoarea neputând scrie, trebuia să fie asistată la autentificare de scriitorul și redactorul actului, pe când în realitate a fost față un redactor și scriitor străin de act;

Considerând că, atât tribunalul Neamț cât și Curtea de apel din Iași, în apel, au respins acțiunea de mai sus ca neîntemeiată;

Considerând că, spre a da această soluțiune procesului, instanța de apel, examinând primul motiv de nulitate, relativ la lipsa de discernământ, după ce arată printr'o serie de considerente de ordin medical că hemiplegia dreaptă nu conduce în mod fatal la starea permanentă de ramolisment cerebral și abolire a inteligenței, constată în fapt că testatoarea, deși lovită de un atac de hemiplegie la 23 Noembrie 1906, când inteligența sa a fost complect abolită pentru câteva zile, totuși această stare a cedat, inteligența a revenit, afazia s'a ameliorat, astfel că, la 11 Aprilie 1907, când a venit judecătorul-delegat cu autentificarea testamentului, testatoarea a dat și a fost în stare să-și dea un consimțământ valabil, căci, constată Curtea, din depunerile judecătorului-delegat, Stan, din acelea ale medicilor Apostolide și Pșepe-linski și a altor martori audiați în acest scop, rezultă că testatoarea își da perfect seama de actele ce face, își amintea de toate lucrurile importante și putea să se exprime, deși cu oarece greutate, însă destul de inteligibil;

Considerând că, din procesul-verbal și din toate considerentele deciziunii atacate, rezultă că instanța de apel a avut în vedere depunerile tuturor martorilor audiați, pe care le analizează în mod amănunțit și arată de ce pune temei pe unele depozițiuni și de ce nu pe altele;

Considerând, pe de altă parte, că omisiunile de care se plâng recurenții prin primul motiv de recurs, nici nu sunt esențiale, căci față de convingerea ce și-a făcut Curtea din complexul instrucțiunii, chestiunea că doctorii nu au făcut examenul corporal al testatoarei și nici nu s'au ocupat de arteroscleroza care ar face mai puțin posibilă și mai dificilă remisiunea, nu putea avea nici un rol determinant în cauză;

Că, așa dar, primul motiv de casare urmează a fi respins ca neîntemeiat.

Asupra motivelor II și III de casare, trase din violarea art. 10, 19 și 23 din legea autentificării actelor, art. 860 și următorii codul civil, art. 57 din legea organizării judecătorești, art. 26 din regulamentul de serviciu interior al tribunalelor, exces de putere și nemotivare.

Considerând că, din dispozițiunile art. 19 combinat cu art. 33 din legea autentificării actelor, rezultă că, ceea ce cere în mod imperios, sub pe-

deapsă de nulitate a fi îndeplinit la domiciliul testatorului bolnav, sunt numai formalitățile esențiale ce se îndeplinesc cu ocazia autentificării, cum sunt constatarea cazului de boală, luarea consimțământului testatorului, constatarea idendității, citirea actului în fața și auzul părții, semnarea în fața judecătorului, etc., iar actul în sine, procesul-verbal de autentificare, care face toate constatările de mai sus, poate fi dresat ori la tribunal ori la locuința unde s'a instrumentat;

Considerând că, în speță, Curtea constată că toate cerințele legii pentru autentificare au fost îndeplinite de către judecătorul-delegat la domiciliul testatoarei și numai procesul-verbal s'a dresat în orașul Piatra-Neamț, adică la tribunal;

Considerând, pe de altă parte, că nici un text de lege nu cere ca procesul-verbal de autentificare să prevadă expres că a fost dresat în localul tribunalului; că, odată ce el poartă antetul autorității judecătorești ce a înregistrat autentificarea, mențiunea localității de reședință, semnătura judecătorului și stampila autorității, prezumpția legală e că actul este făcut în localul acestei autorități;

Că așa fiind, Curtea judecând astfel, nu a violat menționatele texte din motivul II de recurs și nici nu a făcut omisiunea esențială de care se plâng recurentul prin al treilea motiv; deci, ambele motive fiind nefondate urmează a fi respinse;

Asupra motivului IV de casare, bazat pe exces de putere, denaturarea procesului-verbal încheiat de judecătorul Stan, la 9 Aprilie 1907, omisiune esențială, nemotivare, violarea art. 218 și 193 pr. civ.

Având în vedere că, instanța de apel constată, în primul rând, că în fapt nu părerea medicilor numiți experți, ci propriile investigațiuni ale judecătorului delegat au format convingerea acestuia asupra stării mintale a testatoarei; că, în al doilea rând, părerea unor experți ca și a judecătorului ce autentifică, nu decide chestiunea capacității părții, care rămâne a fi rezolvată în întregime de instanța de judecată;

Considerând că, ceea ce impune legea judecătorului care autentifică, este luarea consimțământului părții;

Că, în această operațiune și numai pentru propria sa convingere, judecătorul poate să ia științe pe ori și ce cale, spre a fi sigur că consimțământul ce primește este dat din liberă voință și că partea e conștientă de actul ce face; că, aceste mijloace însă nu

interesează întru nimic validitatea actului în sine, căci ele nu sunt cerute de lege, ci sunt pornite din propria inițiativă a judecătorului și dicțate ca măsură de prudență;

Că, deci, din acest punct de vedere, părerea medicilor, sub orice formă ar fi fost luată, ea putând chiar lipsi, nu poate forma în nici un caz un motiv de nulitate a procesului verbal de autentificare;

Că, așa fiind, și acest motiv urmează a fi respins ca nefondat.

Asupra motivului V de casare bazat pe exces de putere și nemotivare, violarea art. 19 și art. 33 al. 1 și ultim. din legea autentificării actelor.

Considerând că, din combinarea art. 19 și 33 din legea autentificării actelor, rezultă că pentru autentificările ce ar voi să facă o parte, ce nu se poate transporta la tribunal din cauză de boală, se delegă un judecător să instrumente la domiciliu, unde i se va prezenta și testamentul, căruia urmează a i se da autentificarea;

Că deci, delegațiunea de autentificare la domiciliu dându-se, nu în vederea actului ci în vederea cazului de boală, constatat, partea nu e ținută să prezinte tribunalului însuși actul odată cu cererea de delegare;

Că chiar dacă s'a alăturat, nimic nu împiedică pe parte, care e liberă până în ultimul moment a-și schimba voința, să prezinte judecătorului actul refăcut în sensul ultimelor vederi;

Că deci, în speță, judecătorul Stan, având delegație din partea tribunalului Neamț, a instrumentat la domiciliu, a putut, fără a depăși această delegație, să autentifice testamentul, — nu acel alăturat cererii către tribunal, ci modificat în sensul schimbării de voință a testatoarei;

Astfel fiind, și acest al V-lea motiv urmează a fi respins.

Asupra motivului VI de casare, bazat pe omisiune esențială, exces de putere, violarea art. 862 c. civ.;

Considerând că instanța de apel constată din depunerile martorilor ascultați, că testatoarea nu suferea de cât de o afazie parțială și se putea înțelege ușor prin grai cu persoanele înconjurătoare; că, de altfel, prin educațiunea mâinei stângi putea să scrie fraze întregi și deci judecătorul s'a putut înțelege ușor cu ea, și odată ce constată prin procesul-verbal că a luat consimțământ, nu era dator să arate și modul în care s'a înțeles;

Considerând că față de constatările ce face Curtea, de oarece nici un text de lege nu pretinde judecătorului să arate și modul în care s'a luat consimțământul, și acest motiv urmează a fi respins ca nefondat;

Asupra motivului VII de casare tras din violarea art. 9 și 16 l. aut. actelor, exces de putere și omisiune esențială;

Având în vedere că art. 16 din legea autentificării actelor cere prezența scriitorului actului la autentificare, în cazul când persoanele ce au cerut autentificarea nu știu carte;

Considerând că, în speță, Curtea de fond constată că testatoarea avea știință de carte; că deci, nu mai era nevoie de prezența unui asemenea scriitor la autentificare;

Că, deci, și acest ultim motiv urmează a fi respins în întregime.

Pentru aceste motive, respinge.

CURTEA DE APEL DIN IAȘI

SECȚIUNEA II

Audiența dela 26 Martie 1914

Președinta d-lui G. C. Sturdza, președinte

Gheorghe Popescu cu Lupu Kostaki

EXECUȚIUNE SIMITĂ, — CONTESTAȚIUNE. — COMPETINȚĂ. — TRIB. DE URMĂRIRE. — ART. 400 PR. CIV.

CHEȘTIUNI PREJUDICIALE. — SUSPENDAREA ACȚIUNEI CIVILE. — CONDIȚIUNI — ART. 8 PR. PEN

EXCEPȚIUNE SIMITĂ. — HOTĂRĂRE CAMBALĂ. — CONTESTAȚIUNE. — EXCEPȚIUNI PERSONALE. — ART. 349 C. COM.

1° Tribunalul de urmărire este competente să judece orice contestațiune care nu este privitoare la înțelesul, întinderea sau aplicarea dispozițiunii hotărârei ce se execută.

2° Pentru ca acțiunea publică să suspende judecata acțiunii private se cere două condițiuni: 1) ca acțiunea publică să fi fost pornită înainte de a se fi pronunțat o hotărâre definitivă asupra acțiunii civile; 2) ca cele două acțiuni, exercitate în acelaș timp, să aibă de bază fapte identice de natură a face ca una din cele două jurisdicțiuni, civilă și penală, să poată influența asupra hotărârei celeilalte.

3° Debitorul nu poate opune pe cale de contestațiune la executare excepțiunile pe care, conform art. 349 c. com., nu le ar fi putut opune la judecarea acțiunii civile.

Curtea,

Având în vedere apelul făcut de Gheorghe Popescu, în calitate de procurator al Societății „Hofler-Schranz-Clayton-Schutlevorth A. G.” din Viena în contră sen-

tinței tribunalului Tutova No. 407 din 12 Noembrie 1913, prin care s'a admis contestația lui Lupu Kostake la urmărirea exercitată de numita societate asupra averii mobile a acestuia și a suspendat vânzarea ordonată de tribunal până la judecarea acțiunii în daune sau a celei penale, care sunt pendinte înaintea tribunalului Tutova;

Având în vedere actele prezentate de părți, precum și debaterile ce au urmat;

Având în vedere că, după cum se constată din factura societății Clayton și Schutlevorth din 27 Iunie 1910, Lupu Kostaki a cumpărat o locomobilă de 12 cai putere cu aparat de ars paie și o batoză de 12 cai putere cu toate accesoriile cu prețul de 17.000 lei. Pentru realizarea prețului vânzării, Lupu Kostachi a remis societății 4 polițe cu diferite scadențe. Societatea chiamă în judecată pe Lupu Kostache înaintea tribunalului comercial Ilfov și cere ca să fie condamnat în baza unei polițe semnată de dânsul a-i plăti suma de 12.000 lei. Tribunalul prin sentința No. 1003 din 4 Octombrie 1910 admite cererea și-l obligă la plata sumei de mai sus. În baza acestei sentințe investită cu formula executorie, tribunalul comercial Ilfov adresează la 26 Martie 1913 o comisiune rogatorie tribunalului Tutova pentru a procedea la executare. În urma autorizării tribunalului, se aplică de către corpul portăreilor sechestru asupra 10 vagoane de grâu aparținând lui Lupu Kostachi.

La această urmărire, Lupu Kostachi a făcut contestație, cerând suspendarea urmăririi pentru motivul că este pendinte înaintea parchetului tribunalului Tutova acțiunea penală intentată societății Clayton și Schutlevorth, pentru abuz de încredere, de oarece a pus în executare sentința tribunalului Ilfov pentru plata unei sume de bani, care reprezintă prețul unei garnituri de treer și pe care n'a predat-o în condițiunile comandate.

Având în vedere, că, Lupu Kostachi a intentat în contra numitei societăți o acțiune principală pentru restituirea a două cambii dintre care una de 12.000 lei, precum și pentru daune, pe motivul că garnitura de treer ce i-a fost predată de Societate fiind defectuoasă, n'a putut fi întrebuințată;

Având în vedere că Lupu Kostachi, odată cu intentarea acțiunii, a cerut președintelui tribunalului Tutova ca locomobila și batoza să fie încredințate unui depozitar judiciar; că președintele tribunalului

prin ordonanța din 2 August 1910, pe temeiul raportului expertului numit de tribunal, care constată că batoza și locomobila nu sunt în stare de a funcționa, a admis cererea și dispus ca aceste mașini să fie date în depozitul persoanei indicate prin acea ordonanță; că, această ordonanță a fost adusă la îndeplinire de către corpul portăreilor aceluși tribunal;

Având în vedere că reprezentantul numitei societăți în susținerea apelului invocă următoarele motive: 1) că, tribunalul Tutova nu este competent de a judeca contestația făcută de Lupu Kostachi fiindcă tinde la stingerea titlului executor și a dispozitivului sentinței (art. 401 pr. civ.); 2) că, nu se poate suspenda executarea pentru motivul că acțiunea penală suspendă judecarea acțiunii civile, de oarece acest principiu consacrat de art. 8 pr. pen., nu se mai aplică atunci când acțiunea penală se exercită după ce s'a pronunțat o hotărâre definitivă asupra acțiunii civile; 3) că, Lupu Kostaki n'a intentat o adevărată contestație, ci a cerut suspendarea urmăririi până la judecarea acțiunii penale sau civile; că, art. 400 pr. civ. deschide calea contestației numai în cazul când urmărirea s'a făcut fără respectarea formelor de procedură; și, în acest caz, obiectul contestației nu este suspendarea ci anularea urmăririi; 4) că, în fine, fiind în executarea unei sentințe date în materie cambială, nu se poate opune de debitor pe calea contestației la executare acele excepțiuni pe care conform art. 349 c. com., nu le ar fi putut opune la judecarea acțiunii cambiale;

Având în vedere că art. 400 pr. civ., în determinarea competenței în materia contestației asupra executării silite, stabilește principiul că, contestațiile care s'ar ridica asupra execuției silite, sau între părți sau de către cei de al treilea interesați, privitoare la înțelesul, întinderea și aplicarea dispozitivului hotărârei ce se execută, se vor îndrepta la instanța care a încuviințat titlul executor; că, toate celelalte contestații ce s'ar ridica asupra urmăririi însăși se vor îndrepta la instanța care execută hotărârea;

Având în vedere că, prin contestația intentată de către Lupu Kostaki, nu se discută înțelesul, întinderea sau aplicarea dispozitivului, ci se cere numai suspendarea executării, că deci contestația fiind relativă la urmărirea însăși, tribunalul Tutova a fost competent de a o judeca;

Având în vedere că, din punct de vedere juridic,

în aplicarea principiului stabilit de art. 490 § 2, se poate concepe exercitarea unei contestații care să aibă de obiect suspendarea executărei, cum ar fi cazul în care debitorul ar opune creditorului următor dreptul de retențiune; că, prin urmare, este neîntemeiată susținerea apelantului că sfera de aplicare a art. 400 § 2, e limitată nu nai la cazurile când contestația are de obiect anularea urmăririi;

Având în vedere că pentru ca acțiunea publică să suspende judecarea acțiunii private se cer două condițiuni: 1) acțiunea publică să fi fost intentată înainte ca să se fi pronunțat o hotărâre definitivă asupra acțiunii civile; 2) trebuie ca fapte identice să servească de bază celor două acțiuni exercitate în acelaș timp, precum și atunci când cele două jurisdicțiuni civilă și penală, au fost investite în diferite scopuri, dacă din cauza identității faptelor hotărârea dată de una din ele poate să aibă influență asupra hotărârei celeilalte;

Având în vedere că, în principiu, cambia nu operează novațiune. Novațiunea nu se presupune (art. 1130 c. civ.), cambia prin urmare este guvernată în relațiile dintre emitentul ei și primitorul imediat de raportul juridic fundamental dintre aceștia; din contră în raporturile dintre subscriitor și ceilalți posesori succesivi trebuie să se facă abstracție de raportul juridic care a motivat emisiunea cambiei, și aceasta în scopul de a nu se infirmă dreptul terțiului în cazul când cauza lipsește sau e ilicită;

Având în vedere că prin subscrierea unei cambii debitorul dintr'un contract, conferă creditorului său un mijloc mai energetic de realizare a creanței sale;

Având în vedere că legiuitorul în interesul creditorului și a circulației, a stabilit procedura riguroasă prevăzută de art. 349 c. com., că scopul acestei proceduri este de a se da creditorului cambial posibilitatea realizărei neîntârziată a creanței sale; că, dacă debitorul are mijloace de fond, el trebuie totuși mai întâi să plătească (solve et repete), rămânându-i dreptul ca pe calea unei acțiuni ordinare să obțină restituirea sumei pe care a plătit-o mai înainte;

Având în vedere că nu se poate face distincție între faza anterioară condamnării la plată și între executare și a se zice că în prima fază excepțiile personale nu vor putea întârzia condamnarea la plată decât dacă ele sunt lichide și de o grabnică soluție

și în toate cazurile întemeiate pe o probă scrisă; iar după ce creditorul obține titlul executor-excepțiile personale fără ca să mai întrunească aceste condiții restrictive, să poate suspenda executarea; că această distincție nu se poate face pentru că e în contradicție evidentă cu scopul urmărit de legiuitor prin instituirea dispozițiilor art. 349 c. com. și care este după cum s'a arătat realizarea neîntârziată în bani a creanței; că, dacă condamnarea la plată nu poate fi întârziată, *afortiori* executarea acestei condamnări nu poate fi suspendată;

Având în vedere că s'a mai obiectat că nu se poate trage nici un argument din dispozițiile art. 349 c. com. pentru motivul că, după ce o hotărâre rămâne definitivă, raportul juridic pe baza căruia a fost dată încetează de a mai caracteriza natura afacerii; că, deci nefăcându-se nici o distincție între hotărârile pronunțate în materie civilă și comercială, se poate pe baza art. 401 pr. civ. precum și art. 530 pr. civ. să se suspende executarea sentinței tribunalului Ilfov deși este dată în materie cambială;

Având în vedere că în dreptul Roman se producea în momentul când avea loc *litis contestatio* și apoi în momentul condamnării o transformare a dreptului asemănătoare novației (Gaius, *Comm.* III, § 181);

Având în vedere că în dreptul nostru însă nu există nici un indiciu din care să se poată deduce că s'a admis principiul că judecata operează novație; că cea ce rămâne, e că în urma condamnării, acțiunea creditorului se prescrie prin 30 ani, chiar în materie comercială, de oare ce art. 947 c. com. neprevăzând un termen pentru prescripția sentințelor date în materie comercială, se aplică dispozițiunile articolului 404 pr. civ., după care o hotărâre judecătorească se prescrie prin 30 de ani;

Având în vedere că, în baza art. 404 pr. civ., nu se poate admite suspendarea executărei unei hotărâri prin invocare de mijloace de apărare care privesc fondul dreptului; iar din dispozițiile art. 530 pr. civ., nu se poate trage nici un argument în sensul suspendărei, pentru că acest articol, care face parte din materia urmăririi bunurilor nemișcătoare se referă la amânarea vânzării până la judecarea definitivă a acțiunii în revendicarea imobilului urmărit; că deci nu există analogie între acest caz și acel care e dedus acum în judecată;

Având în vedere că din principiile expuse, rezultă concluzia că nici acțiunea penală exercitată posterior obținerii titlului executor, nici acțiunea pentru restituirea cambiei și daune nu pot motiva suspendarea urmăririi întreprinsă de societatea Hoffer-Clayton-Schuttleworth în contra lui Lupu Kostaki; că, deci apelul fiind întemeiat, urmează a fi admis și reformându-se sentința tribunalului a se respinge contestația lui Lupu Kostaki;

Văzând și cererea de cheltueli de judecată formulată de apelantă, Curtea le fixează la suma de cinci sute lei.

Pentru aceste motive, redactate de d-l consilier D. Volanschi, admite apelul făcut de societatea pe acțiuni Hoffer Schrantz-Clayton-Schuttleworth A. G. din Viena, reformă sentința tribunalului Tutova, No. 407 din 12 Noembrie 1913, și respinge contestația făcută de d-l Lupu Kostaki, etc.

Semnați: Gh. Sturdza, D. Grigorovici, Em. Cernătescu,
D. Volanschi.

Opiniune

Sunt de opinie a se respinge apelul făcut de societatea pe acțiuni Hoffer-Schrantz-Clayton-Schuttleworth A. G. din Viena, a se confirma sentința tribunalului Tutova, și a se condamna și la cheltueli de judecată pentru următoarele motive:

Principiul pus în procedura civilă este că judecătorul poate suspenda cu sau fără cauțiune o urmărire care se face în virtutea unei sentințe investită cu titlu executor, atât în cazul în care motivele de contestație se fac înaintea instanței de urmărire, cât și în cazul când din cauza imposibilității de a se face înaintea instanței de urmărire, cum e în speță, se cere suspendarea pe motiv că există o acțiune de anularea titlului în virtutea căruia se face urmărirea, cu condițiune însă ca acțiunea de anulare făcută pe cale principală să pară judecătorului serioasă.

În adevăr, nu este nici echitabil, nici drept ca judecătorul să lase ca debitorul să plătească întâi, sau să sufere vânzarea averii lui mobiliare în baza unui titlu care prin judecată pe cale principală va fi anihilat, și în urmă numai să pornească acțiunea de restituire. Or, în speță, se dovedește că contestatorul a intentat o acțiune pe cale principală contra firmei creditoare azi urmăritoare, fiindcă ea a obținut o sentință pe cale cambială de condamnățiune la 12.000 lei, cambii liberate anticipat ca preț necontestat de părți al unei mașini de treerat vândută contestatorului și nepredată în condițiunile contractului și care prin procedura prevăzută de art. 70 și urm. c. com., contradictor cu creditorul urmăritor,

s'a încredințat de justiție unui custode constatându-se a priori că nu e în stare de a funcționa.

Astfel că debitorul neputând opune în acțiunea cambială acte scrise conform art. 349 c. com., a fost condamnat rămânându-i însă deschisă calea acțiunii principale spre a anulă prin reziliare raportul de vânzare—cumpărare din cauză că numai cumpărătorul și-a îndeplinit obligațiunea dând cambii, pe când vânzătorul nu și-a îndeplinit-o pe a sa, astfel că acțiunea pare serioasă și deci judecătorul are facultatea de a suspenda urmărirea mobilă numai pe motivul că există o acțiune serioasă de anulare a vânzării și deci, în caz de câștig, de a face ineficace sentința de condamnăre obținută pentru plata unui preț nedatorit pe cale de acțiune cambială.

Principiul că pe baza unei acțiuni principale serioase se poate suspenda o executare silită făcută pe baza unei sentințe cu titlu executoriu este pus de legiuitor în codicele de procedură civilă prin art. 530 relativ la urmăriri imobiliare, în caz de revindicare, când acțiunea pare serioasă, principiu care trebuie întins și la alte cazuri și chiar la urmăriri mobiliare, cazul fiind enumerativ iar nu limitativ;

Că obiecțiunea care se face că plata cambiei conform art. 349 c. com. nu poate fi stânjinită nici la urmărire, căci trebuie întâi să plătească și pe urmă să repete ceea ce a plătit pe nedrept din cauza rigurozității acestei dispozițiuni, căci s'ar eluda dispozițiunile art. 349 c. com., este nefondată pentru următoarele motive: 1) principiul din art. 349 c. com. nu este așa de riguros, el spune că nu se poate cineva opune la *condemnarea la plată*, nu spune nimic mai mult; 2) hotărâră obținută în materie cambială o dată ce a rămas definitivă, sentința în ce privește executarea ei nu mai e comercială, este o sentință și nu se mai poate face distincția între hotărârări, ele vor fi tratate fără se ne mai ocupăm dacă natura sa e civilă sau comercială (403 pr. civ.). Deci, suspendarea urmărei care suspendă negreșit și plata, se poate face în materie de urmărire conform principiului de procedură civilă fără a distinge dacă raportul care a dat naștere sentinței era civil sau comercial și judecătorul e liber să suspende urmărirea conform art. 401 pr. civ. cu sau fără cauțiune;

Că, în cea ce privește competența trib. Tutova de a judeca ca instanță de urmărire această contestație, cu drept cuvânt tribunalul Tutova zice că ea nefiind privitoare la înțelesul, întinderea sau aplicarea dispozițiunilor hotărâră ce se execută, apoi conform art. 400 pr. civ. tribunalul de urmărire este competent a judeca orice altă contestație precum este și aceasta.

Semnat: C. N. Toneanu.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI ROMAN

Audiența dela 13 Mai 1914

Președința d-lui N. V. Gavrilescu, judecător de ședință

Ion M. Rusu și altu cu Gh. Poruschi

ADOPTIUNE. — COPII ADOPTAȚI — REÎNTOARCERE SUCCESORALĂ — ART. 316 C. CIV.

Când adoptatul moare fără a lăsa descendenți legitimi, copiii adoptivi nu pot să exercite dreptul de reîntoarcere succesorală prevăzut de art. 316 c. civ., acest drept aparținând numai adoptătorului și urmașilor săi legitimi și legitimați.

Tribunalul,

Având în vedere apelul făcut de către Ion M. Rusu și Gh. N. Rusu, în contra cărței de judecată civilă No. 18 din 11 Martie 1913, a judecătoriei de ocol Dămieniști, prin care li se respinge acțiunea ce au introdus-o în contra lui Poruschi;

Având în vedere că astăzi, în instanță, apelantul Gh. Rusu, declară că și retrage apelul;

Având în vedere că din actele aflătoare la dosar și din desbaterile orale urmate înaintea tribunalului se constată că apelantul Ion Rusu, fusese adoptat de către Constantin Ciobanu, locuitor împroprietărit la 1864, că tot acesta mai adoptase încă și pe Gh. N. Rusu, precum și pe Vasile Poruschi, fiul intimatului de azi;

Că, încetând din viață tatăl adoptiv, Const. Ciobanu în anul 1908, averea sa a fost împărțită între fiii săi adoptivi Ion Rusu, Gh. Rusu și Vasile Poruschi, iar la 1911 încetând din viață V. Poruschi, averea pe care dânsul o dobândise prin moștenire dela Const. Ciobanu, trece în lipsă de descendenți legitimi, în stăpânirea tatălui său legitim, intimatul Gh. Poruschi;

Având în vedere că apelantul Ion Rusu susține că averea ce se stăpânește astăzi de către intimat i-se cuvine lui, în calitate de descendent al lui C. Ciobanu adoptantele, în baza art. 316 c. civ.

Având în vedere că chestiunea care urmează a se discuta este dacă copiii adoptivi pot sau nu să exercite dreptul de reîntoarcere succesorală (*retour succesoral*), care aparține descendenților adoptantelui, în cazul când adoptatul moare fără a lăsa copii legitimi;

Având în vedere, că legiuitorul recunoaște descendenților adoptătorului, dreptul de a lua din moștenirea adoptatului mort fără descendenți, lucrurile mobile sau imobile ce s'ar găsi în natură, și care provin din averea adoptantelui;

Considerând că acest drept îl au numai descendenții, adică numai copiii unei persoane, care se în-

rudesc cu acea persoană prin legătura de sânge, nu însă și acei care se înrudesc printr'o legătură fictivă (Vezi în acest sens comentariile de drept civil ale eruditului profesor D. Alexandresco, vol. II, ed. II, pag. 416 și nota);

Considerând că înrudirea ce se creiază prin adopțiune între adoptat și adoptător, este numai o înrudire fictivă; căci, cu toată ficțiunea legii, adoptatul continuă a rămâne în familia sa de origină, în care își păstrează calitatea sa de descendent legitim;

Considerând că ficțiunile fiind mărginite în limite determinate, nu pot avea alte efecte decât acele pe care le acordă legea;

Considerând că singurul drept pe care-l câștigă adoptatul este de a fi asimiliat cu un fiu legitim numai în ceia ce privește dreptul său de moștenire în averea adoptătorului;

Considerând însă că în ce privește dreptul de reîntoarcere succesorală, nicăeri legea nu acordă copiilor adoptivi acest drept, care este o excepție de la dreptul comun;

Considerând că excepțiunile sunt de strictă interpretare și că nu se pot admite decât în cazurile a-nume arătate de lege și în favoarea persoanelor pe care ea le prevede în mod expres;

Considerând că rațiunea care a călăuzit pe legiuitor atunci când a creat acest drept excepțional a fost de a da puțința ca o avere a cărei origine este de la adoptător să se poate mai curând întoarce în patrimoniul descendenților legitimi ai acestuia, de cât în acel al rudelor adoptatului, ceia ce este și mai logic și mai firesc;

Considerând, că, această rațiune nu mai poate fi invocată, atunci când reîntoarcerea succesorală este cerută de un fiu adoptiv, de oare-ce reîntoarcerea succesorală implică ideia de a păstra averea în profitul adoptantelui, ceea ce exclude pe fiii adoptivi cari nu aparțin familiei acestuia (vezi Aubry et Rau vol. 6 pg. 225 Nota 16);

Că deci singurii în drept de a invocă reîntoarcerea succesorală sunt copiii legitimi sau legitimați ai adoptantelui (V. D. Alexandresco, loc. cit.);

Pentru aceste motive, redactate de d-l jude supleant I. N. Nicolaide, respinge, etc.

Semnați: N. V. Gavrilescu, I. N. Nicolaide.

Observație. — Sentința tribunalului Roman, ce publicăm astăzi, este juridică și foarte bine motivată de colegul nostru de la acel tribunal. Vezi în privința drepturilor adoptătorului și ale descendenților săi asupra averii adoptatului, pe lângă autorii citați în sentința de mai sus, tribunalul Iași, *Dreptul* din 1911, No. 31, p. 247 urm.

S. R.